

روکش دندان همیشه خوب نیست

روکش، از روش‌های بازسازی دندان است که نوعی ترمیم غیرمستقیم دندان به حساب می‌آید، اما تصمیم‌گیری برای انتخاب این روش ترمیمی به عواملی مانند ساختمان دندان باقیمانده، عادت‌های بیمار و شرایط دندان بستگی دارد.

جام جم آنالین: روکش، از روش‌های بازسازی دندان است که نوعی ترمیم غیرمستقیم دندان به حساب می‌آید، اما تصمیم‌گیری برای انتخاب این روش ترمیمی به عواملی مانند ساختمان دندان باقیمانده، عادت‌های بیمار و شرایط دندان بستگی دارد.

در ترمیم، ماده بازسازی‌کننده در بین دیواره‌های باقیمانده دندان قرار می‌گیرد و به حفظ ساختار و یکپارچگی دندان در برابر شکستگی کمک می‌کند و همین طور ظاهری زیبا به دندان می‌بخشد.

اما نکته اینجاست که درمان‌های ترمیمی نه تنها ضرورت مراقبت از دندان‌ها را برای جلوگیری از پوسیدگی مجدد چندبرابر می‌کند، بلکه تصمیم برای روکش‌گذاری و درمان‌های ترمیمی نیز در برخی موارد تحت تاثیر تشخیص‌های اشتباه دندانپزشک به وارد آمدن آسیب‌های جدی به تنها عضو التیام‌ناپذیر بدن منجر می‌شود.

دکتر فرشید مطلبی، دندانپزشک و متخصص ترمیم و زیبایی دندان در گفت‌وگو با جام‌جم می‌گوید: گرچه در برخی موارد، پس از درمان ریشه جهت حفظ ساختار تاج دندان، روکش‌گذاری ضروری می‌شود، اما متأسفانه برخی همکاران ما حتی نسوج سالم را نیز پس از درمان ریشه به سمت روکش‌گذاری هدایت می‌کنند و با تراش دادن غیرضروری دندان، عمر مفید آن را کوتاه می‌کنند.

وقتی روکش کردن دندان ضروری می‌شود

درمان با روکش، در مواردی که تاج دندان دچار تخریب‌های ناشی از پوسیدگی وسیع، ضربات، شکستگی یا تضعیف ساختار دندان پس از درمان ریشه شده باشد، ضروری است.

دکتر مطلبی با تاکید بر این که قضاوت و تشخیص دندانپزشک در روکش‌گذاری دندان پس از درمان ریشه نقش اصلی را دارد، می‌افزاید: مهم‌ترین مزیت روکش حفظ ساختار دندان در برابر شکستگی و نیز حفظ سلامت بافت‌های اطراف دندان است، اما به هر حال یک تا 1.5 میلی‌متر از نسج دندان، طی فرآیند ترمیم تراش می‌خورد و اهمیت مراقبت از آن را برای جلوگیری از پوسیدگی مجدد چند برابر می‌کند.

خطر پوسیدگی مجدد دندان روکش شده

دندانپزشکان تاکید می‌کنند این تصور که همیشه برای استحکام بیشتر دندان باید سراغ روکش برویم، اشتباه است. بزرگ‌ترین عیب روکش، تراش دندان است و با توجه به این که عمر متوسط روکش‌های معمولی بین هشت تا ده سال است، در درازمدت طول عمر دندان کاهش خواهد یافت.

دکتر مطلبی با تاکید بر این که پس روکش زمانی توصیه می‌شود که نسج سالم باقیمانده دندان بسیار کم باشد، ادامه می‌دهد: از طرفی نباید فراموش کرد که لبه روکش‌ها یا در مجاورت یا در زیر لبه قرار می‌گیرد و ممکن است باعث التهاب لبه شود، زیرا لبه با نسج سالم دندان بسیار سازگارتر است و این نسج سالم دندان هنگام ترمیم حفظ می‌شود، ولی در درمان با روکش تراش می‌خورد.

این متخصص ترمیم اضافه می‌کند: به هر حال هر دندانی که یکپارچگی تاجش را از دست می‌دهد و نیاز به پرکردن پیدا می‌کند نیز نیاز به مراقبت بیشتری نسبت به دندان‌های پرنشده دارد. ضرورت این مراقبت برای دندان روکش شده بیشتر است، چون در بسیاری موارد، فاصله ایجاد شده بین لبه دندان و روکش می‌تواند باعث گیرکردن مواد غذایی و پوسیدگی مجدد در این فضای ایجاد شده، شود.

مسواک و نخ‌دندان؛ حافظان دندان

مسلماً هرچه درمان‌های ترمیمی و روکش‌گذاری دندان‌ها با دقت و مهارت بیشتری صورت گیرد، عمر مفید روکش دندان بیشتر خواهد بود، اما واقعیت آن است که دندان‌های روکش شده برای دوام بیشتر به دقت در مسواک‌زدن و بهره‌گیری از نخ‌دندان نیاز دارد.

دکتر مطلبي مي‌گويد: استفاده از نخ‌دندان در کنار مسواك‌زدن درست، براي اين‌که لبه‌هاي روکش را بتوان تمیز نگه داشت، كاملاً ضروري است. البته استفاده از مسواك‌هاي خاص براي كساني که دچار بيماري‌هاي لثه نیز هستند توصیه مي‌شود. اگر روکش به صورت پل يا بریج باشد نیز نیازمند استفاده از نخ‌دندان اختصاصي است که استفاده از آن تحت نظر دندانپزشك آموزش داده مي‌شود.

افزایش عمر مفید دندان روکش شده

به گفته دکتر مطلبي، افزایش عمر مفید دندان روکش‌شده به عواملی چون نوع رژیم غذایی، ترکیب بزاق، میزان استحکام دندان هنگام تشکیل و غلظت فلوراید آب آشامیدنی بستگی دارد. این دندانپزشك در ارتباط با رژیم غذایی مخرب دندان مي‌گويد: مهم‌ترین نکته در این ارتباط، تعداد دفعات استفاده از کربوهیدرات‌ها يعني شیرینی‌جات و تنقلات شیرین طی روز است. البته برخی غذاها نیز لزوماً شیرین نیست، اما قند پنهان دارد. بدیهی است هرچه تعداد وعده‌هاي مواد غذایی شیرین در روز بیشتر باشد، دندان بیشتر در معرض پوسیدگی قرار مي‌گیرد.

درمان محافظه‌کارانه‌تر برای برخی دندان‌ها

چند سالی است که بسیاری از افراد از درمانی تحت عنوان «لامینیت»¹⁷¹ برای اصلاح رنگ، فرم و موقعیت دندان‌شان بهره مي‌گیرند. از طریق این روش می‌توان دندان‌هاي قدامي (دندان‌هاي مجاور لب و گونه‌ها) بد رنگ‌شده، ترك خورده یا دندان‌هايی که قسمتی از آنها شکسته‌شده را بازسازی و اصلاح کرد.

دکتر مطلبي با اشاره به این‌که لامینیت روش محافظه‌کارانه‌تری نسبت به روکش است، چرا که دندان‌ها طی آن، تحت تراش کمتری قرار مي‌گیرد، مي‌گويد: البته این روش زیبایی در عین مزایایی که دارد خالی از عیب نیست. یعنی به غیر از آن‌که بهره‌گیری مثبت از آن به موقعیت قرارگیری دندان در داخل فك و این‌که فضاهای بین دندانی از حد معینی تجاوز نکند بستگی دارد، دندان را مانند روکش در برابر شکستگی محافظت نمی‌کند.

وي اضافه مي‌کند: البته در این روش دندان‌ها کمتر از حالتی که روکش می‌شود در معرض پوسیدگی قرار مي‌گیرد، اما طول عمر مفید آن بستگی به وجود مینای کاملاً سالم و نداشتن بيماري‌هاي ارثي مولد پوسیدگی یا پرکردگی‌هاي قدیمی دارد. با تفاسیر ذکر شده مهم‌ترین عامل در کسب درمان‌هاي موثر و درازمدت دندان در اعتماد بیمار به وجدان پزشکی و اخلاقی دندانپزشك خلاصه مي‌شود.

پونه شیرازی - گروه سلامت